

اندام حس چشایی و حس مزه‌ها، زبان است.

زبان ماهیچه‌ای است که به جویدن غذا در دهان و مخلوط شدن آن با بزاق کمک می‌کند.

روی زبان برجستگی‌هایی وجود دارد که مزه‌ی غذا را دریافت می‌کنند و پیام را از طریق عصب چشایی به مغز می‌فرستند.

حس کردن مزه‌ها

وقتی غذا می‌خوریم، ذره‌های غذا در براق دهان حل می‌شوند. برجستگی‌های روی زبان (سلول‌های گیرنده‌ی مزه) مزه‌ی غذا را دریافت می‌کنند و عصب چشایی پیام را به مغز می‌برد و ما مزه‌های مختلف (شیرینی، تلخی، شوری و یا ترشی) را تشخیص می‌دهیم. مزه‌ی مایعات را می‌توانیم زودتر تشخیص بدهیم؛ زیرا مایعات زودتر با بزاق دهان حل می‌شوند.

مراحل حس کردن مزه عبارت است از: ذرات غذا ➡ سلول‌های گیرنده‌ی مزه ➡ عصب چشایی ➡ مغز

نکته: از خوردن غذاهای خیلی سرد و خیلی گرم پرهیز کنید؛ زیرا باعث می‌شود سلول‌های گیرنده‌ی چشایی آسیب ببینند.

بینی

اندام حس بویایی و تشخیص بوهای مختلف، بینی است.

بعضی بوها مثل بوی عطر برای ما دلپذیر است؛ ولی بعضی بوها مثل بوی دود ماشین برای ما ناخوشایند است.

حس کردن بوها

وقتی گل یا هر چیز دیگر را بو می‌کنیم، ذره‌های بودار را که با چشم نمی‌توانیم ببینیم، همراه هوا وارد بینی می‌شوند. این ذره‌ها به سلول‌های گیرنده‌ی بو که در قسمت بالای حفره‌ی بینی قرار دارند، می‌رسند. سلول‌های گیرنده‌ی بو پیام را به وسیله‌ی عصب بویایی به مغز می‌رسانند و ما بوهای مختلف را تشخیص می‌دهیم.

مراحل تشخیص بو عبارت است از: ذرات بودار ➡ گیرنده‌های بویایی ➡ عصب بویایی ➡ مغز

حس بویایی به ما کمک می‌کند از خطرهای آگاه شویم؛ مثلاً وقتی چیزی می‌سوزد یا گاز نشت می‌کند از طریق حس بویایی می‌توانیم از خطر آگاه شویم و یا با احساس بوی غذای فاسد آن را نخوریم و مسموم نشویم.

حس بویایی و حس چشایی در ارتباط نزدیک با هم هستند.

لمس کردن

پوست، بدن ما را پوشانده است و از آن در برابر میکروب‌ها، سرما و گرما محافظت می‌کند.

در زیر پوست ما، غده‌های چربی و عرق وجود دارد.

غده‌های چربی باعث چرب شدن پوست ما و غده‌های عرق باعث مرطوب شدن پوست ما می‌شود.

در زیر پوست گیرنده‌های گوناگونی وجود دارد که مغز را از وجود سرما، گرما، لمس و تماس آگاه می‌کنند.

مثال: اگر روی دست شما حشره‌ای حرکت کند، سلول‌های گیرنده‌ی لمس پیام را به مغز می‌فرستند و مغز متوجه می‌شود که حشره‌ای روی دست شما حرکت می‌کند.

نکته: تعداد گیرنده‌های لمس در برخی از بخش‌های بدن بیشتر از جاهای دیگر است. هر جا که تعداد گیرنده‌های لمس بیشتر باشد، پوست آن قسمت حساس‌تر است.

افراد روش‌ن‌دل، از سرانگشتان خود برای خواندن الفبای برجسته (بریل) استفاده می‌کنند؛ چون میزان گیرنده‌های لمس در سرانگشتان زیادتر از جاهای دیگر دست است.

راه‌های حفظ سلامت پوست

۱. شست‌وشوی روزانه‌ی پوست دست و صورت
۲. استفاده از کرم ضدآفتاب هنگام قرار گرفتن در نور آفتاب
۳. پرهیز از قرار گرفتن طولانی در معرض تابش آفتاب
۴. تغذیه‌ی مناسب

پرسش‌های درس ۷

۱. ما چگونه می‌توانیم مزه‌ی غذاها را تشخیص بدهیم؟
۲. ما چگونه می‌توانیم بوی گل را تشخیص بدهیم؟
۳. حس بویایی چگونه می‌تواند به ما کمک کند تا از خطرها آگاه شویم؟
۴. پوست از بدن ما در برابر چه چیزهایی محافظت می‌کند؟
۵. کار غده‌های چربی و عرق در زیر پوست چیست؟
۶. ما چگونه می‌توانیم متوجه حرکت یک حشره بر روی پوست دستمان شویم؟
۷. چرا افراد روش‌ن‌دل از سرانگشتان دست خود برای خواندن خط بریل استفاده می‌کنند؟
۸. چهار راه محافظت از پوست را بنویسید.
۹. چرا باید از خوردن غذا و نوشیدنی خیلی سرد یا خیلی داغ پرهیز کنیم؟
۱۰. چرا وقتی با قاشق غذا می‌خوریم مزه‌ی غذا را می‌فهمیم؛ ولی مزه‌ی قاشق را نمی‌فهمیم؟

